

ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦਾ ਸਵਾਲ -- ਵਿਸ਼ੇ ਉਤੇ ਭਰਵੀਂ ਚਰਚਾ ਹੋਈ।

ਚਾਰ ਰੋਜ਼ਾ ਦੂਸਰੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਜੋ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਨੌਰਦਰਨ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੁਲੰਬੀਆ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਖੇ ੨੮ ਜੂਨ ੨੦੦੩ ਨੂੰ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰੇਂ ਬਾਦ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ- ਇਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦਾ ਸਵਾਲ - ਵਿਸ਼ੇ ਉਤੇ ਭਰਵੀਂ ਅਤੇ ਖੁੱਭਵੀਂ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਵਾਈ ਸੋ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਸ਼ਨ, ਵਾਤਾਵਰਣ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ, ਯੂਰੋਸੈਂਟਰਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਸਿਵਲਾਈਜ਼ਡ ਨੇਸ਼ਨਜ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ, ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਬਾਰੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਤਾਅਲੁਕ ਰਖਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਦੋ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਪਰ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਇਕ ਤੀਜਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੈਸ਼ਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿਚ ਇਕ ਗੱਲ ਬਾਰ ਬਾਰ ਉਭੱਰ ਕੇ ਆਈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵੱਖੋ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਜਾਤਾਂ, ਖਿਆਲਾਂ ਅਤੇ ਭਗੋਲਿਕ ਵੱਖਰੇਵਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਕ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਵਰਨਣਯੋਗ ਨਾਮ ਹਨ ਡਾ: ਮਨਜ਼ੁਰ ਇਜਾਜ਼, ਮਜਹਰ ਤਿਰਮਜ਼ੀ, ਨਜ਼ੀਰ ਕਹੂਟ, ਆਸਿਫ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਅਤੇ ਚੌਧਰੀ ਅੱਲਾ ਦਿਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰੋ: ਰੋਣਕੀ ਰਾਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਮੁੱਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇ ਉਤੇ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆ।

ਅੱਜ ਦੇ ਯੁਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀਕਰਨ (ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਨ) ਬਾਰੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਚਾਰ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਡਾਕਟਰ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਪਰੀਤ ਸਿੰਘ ਲੇਹਲ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੱਨੂ ਅਤੇ ਜਨਮੇਜਾ ਜੌਹਲ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੋ ਰਹੇ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਤੋਂ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਤੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਰੁਪਾਂਤਰ ਬਾਰੇ ਸੈਫਟਵੇਅਰ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰਾਂ ਹੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਰਾਹਿਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਇਸ ਬੋਲੀ ਦੀ ਇਕ ਆਪਣੀ ਵਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਚਾਣ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਾਹਰੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਮੋਹਤਾਜ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਜੱਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਤੋਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਲਿਪੀਅੰਤਰ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਬਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਚੀਨਤਾ ਬਾਰੇ ਇਕ ਭਖਵੀਂ ਬਹਿਸ ਛਿੜੀ। ਡਾਕਟਰ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ ਤੌਰ ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਫਲਸਫਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਢ ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਹੀ ਪਰਫੁੱਲਤ ਹੈ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰ ਰਹੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਖਾਹਿਸ਼ ਅਤੇ ਆਸ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਹੋਰ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਬਿਗੜਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਥ ਲਾਂਬੜਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾਕਟਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਅਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਨਾਉਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

ਯੂਰੋਸੈਂਟਰਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਸਿਵਲਾਈਜ਼ਡ ਨੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਤੇ ਇਕ ਖਾਸ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਾਂਡਰਾ ਸਮਿਥ ਅਤੇ ਸਪਲਿਟਿੰਗ ਦਾ ਸਕਾਈ (ਨੋਟਿਵ ਨੇਤਾ) ਨੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਯੂਰੋਸੈਂਟਰਿਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਘਾਣ ਬਾਰੇ ਬਸਤੀਵਾਦ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਕੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਕੌਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੋਚ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤਾ ਲਈ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ।

ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਲਾਕਾਰ ਉਸਤਾਦ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਸੀਨ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਅਤੇ ਖਾਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਇਕ ਪਰਚਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਮਨੁ ਕੁਮਾਰ ਸੀਨ ਅਤੇ ਅਭੀਰਭਵ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਦਾ ਮਨ ਮੋਹ ਲਿਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਨਿਘਾਰ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਮਧਿਅਮ ਵਿਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਲੱਚਰਪੁਣੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਸ਼ਾਮ ਇਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ੩੦ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲਿਖਾਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਪੰਜਲ ਨੇ ਇਸ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਚਲਾਇਆ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸ. ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਆਰਟਿਸਟ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਫੋਟੋ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਲਾਈ। ਪੰਦਰਾਂ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਘੁੰਡ ਚੁਕਾਈ ਦੀ ਰਸਮ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਅਦਾਰਾ ਸਾਉਥ ਏਸ਼ੀਅਨ ਰਿਵੀਊ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਵਲੋਂ ਜੱਥੇਬੰਦ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਆਖੀਰ ਵਿਚ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਨੇ ਇਕ ਖੁੱਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸਫਲ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਦੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਤੇ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ

1. ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਏ।

2. ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਸ਼ਨ(ਫਲਸਫਾ) ਸੰਬੰਧੀ ਖੁੱਲ੍ਹਕੇ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦਰਸ਼ਨ/ਪੰਜਾਬੀ ਫਲਸਫਾ ਦੇ ਵਿਭਾਗ/ਸੁਅਥੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

3. ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਸਮਾਜੀ, ਸਿਆਸੀ, ਅਖਲਾਕੀ ਆਦਿ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭੰਧਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸੋਝੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸੁਚੇਤ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

4. ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਦੀ ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਵੀਜ਼ੇ ਲੈਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਕੂਮਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਦੇਣ ਵਿਚ ਖਾਸ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣ।

5. ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਦੀ ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਜੋਕੇ ਤਕਨੀਕੀ ਯੁਗ ਵਿਚ ਦੂਸਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰਤਾ ਵਿਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅਪੀਲ

ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਭ ਧਿਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਵਿਉਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਸੰਗੀਤ ਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰਖਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਘਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ।